

حقیقت فاطمه علیها السلام را بشناسیم

آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی

- ضرورت و حکمت زیارت**

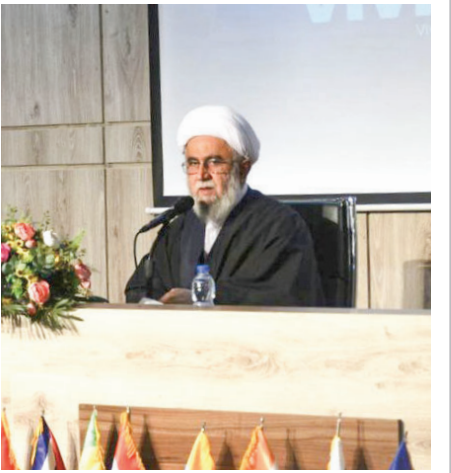
فاطمه‌شناسی، جزء سلسله علل خداشناسی است. ما تا اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} مخصوصاً حضرت فاطمه ^{علیها السلام} را نشناسیم، هرگز نمی‌توانیم خدا را بشناسیم. به گزارش خبرگزاری حوزه آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، در یادداشتی به‌مناسبت ایام فاطمیه آورده است: امام صادق ^{علیه السلام} از پدران بزرگوارش و از امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} و آن‌حضرت هم، از رسول‌خدا ^{صلی الله علیه و آله} نقل می‌کنند که حضرت فرمود: «خلق نور فاطمه ^{علیها السلام} قبل أن تخلق الأرض والسماء» (معانی‌الخیار، ج۲، ص۲۹۹)؛ یعنی نور زهرای مرضیه ^{علیها السلام} قبل از آفرینش آسمان و زمین، خلق شده است.

واقعاً این تعبیر شگفت که اگر نور فاطمه نبود، نه آسمانی بود و نه زمین و نه انسی و نه جنی، به چه معناست؟! هرچه انسان اندیشه و تأمل کند، نمی‌تواند معنای آن را بفهمد. واقع مسئله این است، روایاتی که در مورد فاطمه زهرا ^{علیها السلام} وارد شده، اگر سال‌ها دروس خارج اجتهادی پیرامون این روایات گذاشته شود، بحث به انتها نخواهد رسید. ما باید در کنار اینکه به دنبال مصائب حضرت زهرا ^{علیها السلام} هستیم و بر آن اشک می‌ریزیم، در پی فهم فضائل آن‌حضرت نیز باشیم.

حقیقت فاطمه ^{علیها السلام} در کلمات رسول اکرم ^{صلی الله علیه و آله} است و ما باید خودمان را به این حقیقت نزدیک کنیم. اگر

دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام}

هشت نشانه همتا بودن حضرت زهرا علیها السلام با قرآن کریم

دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} گفت: مصون از تحریف، نورانیت، حبل‌الله، تکوین قرآن، تجسم عینی قرآن، نشانه تجلی خداوند، حجت و شافع مشفع بودن، از نشانه‌های همتا بودن حضرت زهرا ^{علیها السلام} و قرآن کریم هستند.

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، مراسم سوگوری شهادت حضرت فاطمه زهرا ^{علیها السلام}، ۶ آذر در دانشگاه بین‌المللی اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} تهران برگزار شد.

استاد رضا رمضان، دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} در این مراسم، به تبیین هشت نشانه همتا بودن حضرت زهرا ^{علیها السلام} با قرآن کریم پرداخت که در ادامه گزیده آن را می‌خوانیم.

با نقلی که در برخی کتب تاریخی آمده، امروز روز مهمی است. البته نباید به چنین جلسه‌ای اکتفا کرد. باید برای بانوان نشست‌های علمی درباره ابعاد شخصیتی حضرت زهرا ^{علیها السلام} برگزار شود و به بحث درباره دیدگاه اسلام درباره حضرت زهرا ^{علیها السلام} بپردازند. این شخصیت به‌عنوان زن مسلمان واقعی، می‌تواند برای جامعه انسانی و ایمانی، الگو باشد. بنابراین در مجالس به روضه اکتفا نشود؛ بلکه به دنبال جلسه فاطمی باشید تا با مکتب فاطمی آشنا شوید. گریستن در جای خود مطلوب است؛ چنانکه حضرت علی ^{علیه السلام} در رثای حضرت زهرا ^{علیها السلام} گریست و حضرت زینب و حسنین ^{علیهم‌السلام} در سوگ این بانوی عظیم‌الشان اشک ریختند.

بخواییم به حقیقت وجودی خویش برسیم، تا حقیقت حضرت صدیقه طاهره ^{علیها السلام} را درک نکنیم؛ ولو به‌اندازه ظرفیت خویش، به نتیجه نخواهیم رسید.

بهتر بگویم، فاطمه‌شناسی، جزء سلسله علل خداشناسی است. ما تا اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} مخصوصاً حضرت فاطمه ^{علیها السلام} را نشناسیم، هرگز نمی‌توانیم خدا را بشناسیم. پیامبر گرامی ^{صلی الله علیه و آله} در روایتی می‌فرماید: «یا سلمان! خلقتی‌الله تعالی من صفوة نوره ودعانی فاطعته»؛ خداوند تبارک و تعالی مرا از نور خاص خودش آفرید و دعوت به خود کرد و من اطاعت کردم؛ «فخلق من نوری علیاً ودعاه فاطاعه» از نور من علی را خلق کرد و او را هم به سوی خودش دعوت کرد و او هم، اطاعت کرد. سپس فرمود: «خلق من نوری و نور علی فاطمه ودعاهما فاطاعته»؛ از نور خود رسول‌خدا ^{صلی الله علیه و آله}، و نور علی ^{علیه السلام}، فاطمه ^{علیها السلام} را خلق کرد و او را نیز به سوی خودش خواند، و فاطمه هم اطاعت کرد. (مقتضب‌الار فی النص‌العلی‌الامنی‌الاثنی‌عشر، ص۶) ما به چنین مخلوقی که خلقت او، مقدم بر آفرینش تمام خلائق است، همراه با نور رسول‌خدا و نور امیرالمؤمنین ^{علیه السلام}، افتخار می‌کنیم و در سوگ شهادت چنین موجودی عزاداریم.

این شخصیت عظیم به مقتضای خلقت نوری‌اش، مانند ائمه ^{علیهم‌السلام} دارای ولایت تکوینی بوده است.

در روایات مربوط به دستاس داریم که: اصحاب رسول‌خدا ^{صلی الله علیه و آله} یعنی سلمان، ابوذر و عمار می‌گویند می‌آدمیم پشت در خانه فاطمه ^{علیها السلام}. حضرت مشغول خواندن قرآن بودند؛ ولی دستاس حرکت می‌کرد. بله دستاس به اراده‌ای که خدای تبارک و تعالی به او داده، در حال حرکت بود. (دلائل‌الامامة، ۱۲۱، ۱۲۹، المنائب، ج۳، ص۱۱۶) خداوند متعال در قیامت، حضرت زهرا ^{علیها السلام} را این چنین صدا می‌زند: «یا حبیبتی واینه حبیبی سلینی تعطی» از من بخواه تا به تو عطا کنم. «واشفعی تشفعی فو عزتی ورجالی لا جازنی ظلم ظالم»؛ فاطمه‌جان! هرچه می‌خواهی بخواه و هر کسی را می‌خواهی شفاعت کن که شفاعت تو قبول می‌شود.

بعد بی‌بی دو عالم حضرت زهرا ^{علیها السلام} عرض می‌کند: «الهی وسیدی! ذرینی وشعبی و شیعة ذریتی ومحبی ومحبی ذریتی»؛ باز می‌فرماید: فرزندانم و شیعه‌ام و

شیعه فرزندانم و دوستانم و دوستان فرزندانم را می‌خواهم شفاعت کنم. (الامالی، ص۷) این مقامات و این ویژگی‌ها و این عنایات الهی را نسبت به کدام زن در تاریخ سراغ دارید؟!

در کتاب بحارالانوار(ج۳، ص۴) روایتی درباره آن حضرت ^{علیها السلام} آمده است که واقعاً انسان از شخصیت و عظمت این بانوی بزرگ جهان آفرینش مبهور می‌ماند. رسول گرامی ^{صلی الله علیه و آله} فرمودند: «معاشر الناس! تدرون لما خلقت فاطمة؟ قالوا الله ورسوله اعلم؛ قال: خلقت فاطمة حواء انسیة لا انسیة»؛ آیا می‌دانید که فاطمه چگونه آفریده شد؟ گفتند، خدا و رسول او دانار است. فرمود: فاطمه حوربه‌ای انسانی است؛ به این معنا که کیفیت خلقت حضرت با سایر انسان‌ها فرق دارد.

در پایان این روایت این‌چنین آمده است: «فإن ذلک نور المنصورة فاطمة» جبرئیل گفت: این نور به منصوره تعلق دارد. پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} پرسیدند: «من المنصورة؟» جبرئیل پاسخ داد: «جارية تخرج من صلبک واسمها فی السماء منصوره» وفی الأرض فاطمة»؛ یعنی منصوره دختری است که از صلب تو به وجود خواهد آمد و نام وی در آسمان منصوره است و در زمین فاطمه. در ادامه می‌فرماید: «سمیت فاطمة فی الأرض لأه فطمت شیعتها من النار وفطموا أعداؤها عن حبها وذلك قول‌الله فی کتابه ویومئذ یفرح المؤمنون بنصر‌الله»؛ یعنی در زمین، فاطمه نامیده شد برای اینکه شیعیان وی از آتش جهنم باز نگاه داشته شده‌اند

در گذشته‌های دور ایجاد یا به‌تعبیر دقیق‌تر ابداع شده بود؛ یعنی وجود حضرت زهرا ^{علیها السلام} ملکوتی و ملکی است. از وجود ملکوتی به وجود ابداعی و از وجود ملکی به وجود خلقی تعبیر می‌شود که امری تخصصی است و می‌توان گفت که آیات بسیاری به این جنبه نورانی اشاره می‌کند. نکته سوم اینکه حضرت فاطمه ^{علیها السلام} در حبل‌الله بودن با قرآن همتاست. قرآن حبل‌الله و ریسمانی است که انسان را به خدا متصل می‌کند. در قرآن آمده است: ﴿واعتصموا بحبل‌الله جميعاً ولا تفرقوا﴾؛ همگی به رشته (دین) خدا چنگ زده و به راه‌های متفرق نروید (آل عمران/۱۸۳). فاطمه حبل‌الله و ریسمان محکم الهی است که انسان را به حق متصل می‌کند. در رابطه با ائمه ^{علیهم‌السلام} نیز تعبیر به حبل‌الله شده است. پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} خلق را به خالق وصل می‌کند. در روایت آمده که نقش پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} و حضرت زهرا ^{علیها السلام} حبل‌الله بودن است و فرش را به عرش و ملک را به ملکوت وصل می‌کنند.

بزرگوار می‌شود.

او در گذشته‌های دور ایجاد یا به‌تعبیر دقیق‌تر ابداع شده بود؛ یعنی وجود حضرت زهرا ^{علیها السلام} ملکوتی و ملکی است. از وجود ملکوتی به وجود ابداعی و از وجود ملکی به وجود خلقی تعبیر می‌شود که امری تخصصی است و می‌توان گفت که آیات بسیاری به این جنبه نورانی اشاره می‌کند. نکته سوم اینکه حضرت فاطمه ^{علیها السلام} در حبل‌الله بودن با قرآن همتاست. قرآن حبل‌الله و ریسمانی است که انسان را به خدا متصل می‌کند. در قرآن آمده است: ﴿واعتصموا بحبل‌الله جميعاً ولا تفرقوا﴾؛ همگی به رشته (دین) خدا چنگ زده و به راه‌های متفرق نروید (آل عمران/۱۸۳). فاطمه حبل‌الله و ریسمان محکم الهی است که انسان را به حق متصل می‌کند. در رابطه با ائمه ^{علیهم‌السلام} نیز تعبیر به حبل‌الله شده است. پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} خلق را به خالق وصل می‌کند. در روایت آمده که نقش پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} و حضرت زهرا ^{علیها السلام} حبل‌الله بودن است و فرش را به عرش و ملک را به ملکوت وصل می‌کنند.

- قرآن و حضرت فاطمه ^{علیها السلام} جداناپذیرند**

نکته چهارم این است که فاطمه ^{علیها السلام} و قرآن جدا از هم نیستند. اگر انسان قرآن داشته باشد و فاطمه ^{علیها السلام} را نداشته باشد به حاق حقیقت انسانی راه پیدا نمی‌کند.

فاطمه ^{علیها السلام} تجسم عینی قرآن است. گاهی در محضر قرآن هستیم و آن را می‌بوسیم و می‌خوانیم و به تفسیر و معانی آن توجه می‌کنیم؛ اما اگر قرآن باشد، قرآن در خارج تحقق پیدا کند، به چه شکلی درمی‌آید؟ به‌شکل حضرت فاطمه ^{علیها السلام} درمی‌آید. به‌همین دلیل، فاطمه بدون قرآن و قرآن بدون فاطمه، بی‌معنا خواهد بود.

بعد پنجم همتایی این است که قرآن، کتاب تدوین دانسته می‌شود و این کتاب تدوین، باید در کنار کتاب تکوین قرار گیرد و حضرت فاطمه ^{علیها السلام}، تکوین قرآن است و برای رسیدن به سعادت باید قرآن را درسنامه تدوینی زندگی انسان بدانیم. فاطمه درسنامه تکوینی قرآن است. نکته ششم اینکه قرآن و فاطمه ^{علیها السلام} نشانه تجلی خداوندند. حضرت امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} می‌فرمایند: خداوند جلوه کرده که قرآن پلیدی آمده است. در مورد پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} گفته شده است: وقتی از دنیا رفتند، تجلی اعظم الهی از دنیا رفت و حضرت علی ^{علیه السلام} فرمود: چیزی از دست رفت که دیگر دست‌نیافتنی است. وقتی حضرت زهرا ^{علیها السلام} از دنیا رفت، بخشی از تجلی خداوند از دنیا رفت؛ چون کسی بود که با فرشتگان حرف می‌زد. نکته هفتم اینکه قرآن و حضرت زهرا ^{علیها السلام} در حجت بودن همتا هستند. سندی بالاتر از قرآن نداریم و حضرت زهرا ^{علیها السلام} برای ما سند هستند.

نکته آخر اینکه هر دو اینها شافع مشفع هستند و شفاعت هر دوی آنها پذیرفته می‌شود؛ لذا یکی از القاب حضرت زهرا ^{علیها السلام}، شفیع روز قیامت بودن است.

حجت‌الاسلام والمسلمین صدیقی

نقش مادرانه فاطمه زهرا علیها السلام تجلی عشق و ایمان الهی است

سخنران حرم مطهر بانوی کرامت با بیان اینکه حضرت زهرا ^{علیها السلام} مادر شهادت، رسالت، حقیقت، دیانت و ولایت است، گفت: زهرای مرضیه ^{علیها السلام} به‌منزله مادری است که همه وجودش را برای حفظ شخصیت رسول‌الله ^{صلی الله علیه و آله} و ولایت به‌کار می‌بندد و در وادی هدایت امت اسلام بی‌تابی می‌کند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین صدیقی شامگاه سه‌شنبه ۶ آذرماه، در محفل معارفی حرم مطهر حضرت معصومه ^{علیها السلام} که در شبستان امام خمینی ^{ره} برگزار شد، ضمن تسلیت ایام سوگواری شهادت فاطمه زهرا ^{علیها السلام}، آن حضرت را حجت بالغه الهی دانست و با تأکید بر اینکه اقوال، افعال و تقریر حضرت زهرا ^{علیها السلام} همانند رسول‌الله ^{صلی الله علیه و آله} و ائمه اطهار ^{علیهم‌السلام} برای همگان حجت است، اظهار کرد: حضرت زهرا ^{علیها السلام} تحقق عینی وحی الهی، همه قرآن کریم و جلوه کامل خداست.

- حضرت زهرا ^{علیها السلام} مظهر تام اسمای جمال و جلال الهی**

سخنران حرم مطهر بانوی کرامت ^{علیها السلام} افزود: همان‌گونه که قرآن تجلی اعظم است، حضرت زهرا ^{علیها السلام} نیز، آیت‌الکبری و عظمی و نیز مظهر تام است که اسمای جمال و جلال الهی در وجودش نهفته است؛ لذا شناخت فاطمه شناخت دین است و شناخت دین، بر همگان واجب است.

وی با تأکید بر اینکه معرفت‌الزهرا ^{علیها السلام} معرفت‌الله است، یادآور شد: اگر کسی حضرت زهرا ^{علیها السلام} را بشناسد، از چند طریق و به آن مقدار که استعداد دارد، می‌تواند از نور فاطمی برای استعاذه به درگاه الهی و کسب عنایات خاصه بهره‌مند شود.

- صدیقه طاهره حجتی بر حجت‌های الهی**

وی در ادامه ضمن اشاره به فرازهایی از آیه مباهله، با تأکید بر اینکه نکت‌تک اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} حجت الهی هستند، اظهار کرد: یکی از حکمت‌های معرفی یک‌جای آل‌عبا ^{علیهم‌السلام} به‌عنوان حجت الهی در این آیه شریفه، برای این است که خانواده‌ها این الگوی خانوادگی را مورد توجه قرار دهند.

- جایگاه نفی پلیدی و ریشه‌کن کردن روح ضد خدایی از بستر خانواده**

استار جمعه مؤقت تهران با بیان اینکه خداوند متعال در آیه مباهله در فراز «فقل تعالوا ندع أبناءنا» بر اهمیت خانواده تصریح می‌کند، گفت: اصل بر این است که همه اعضای خانواده در مقام زردون باطل، نفی پلیدی و ریشه‌کن کردن روح استکباری و ضد خدایی در صحنه حاضر شویم.

سخنران حرم مطهر بانوی کرامت ^{علیها السلام} افزود: خدای متعال در این آیات، اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} را دارای حقیقت ایمانی و توحیدی معرفی می‌کند که اگر ابتهال و تضییع کنند و دست به بارگاه الهی باز کنند و از خدا ناویدی جبهه باطل را بخواهند، ذات اقدس الهی دعای‌شان را مستجاب می‌کند.

- تأکیدی بر قدرت تکوین اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام}**

وی در تبیین فراز «ففتح لعنت‌الله علی الکاذبین»، با بیان اینکه خداوند متعال به اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} قدرت تکوین داده و آنان صاحبان نفس و نظر هستند، اظهار کرد: نفس اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام} در عالم تأثیرگذار بوده، هدایت در جذب این وجود و شقاوت هم، با طرد ایشان رقم می‌خورد. با جعل لعنت توسط ائمه اطهار ^{علیهم‌السلام}، افراد به اسفل السافیلین ابلیس کشیده می‌شوند. ذات اقدس الهی در اسماء‌الله، نفوذ و ولایت تکوینی قرار داده و جعل لعنت را نیز در وجود معاندان ایشان جاری ساخته است.

حجت‌الاسلام والمسلمین صدیقی در ادامه، به فرازهایی از آیه تطهیر اشاره و با بیان اینکه طهارت مراتبی دارد، اظهار کرد: کلمه «ائما» در آیه تطهیر، نوعی از طهارت را برای رسول‌الله ^{صلی الله علیه و آله}، حضرت زهرا، امام علی و حسنین ^{علیهم‌السلام} نسبت می‌دهد که مخصوص خود ایشان است و هیچ‌یک از انبیای الهی به آن مقام و درجه نرسیده‌اند.

- زهرای مرضیه ^{علیها السلام} آئینه تمام‌نمای الهی**

حجت‌الاسلام والمسلمین صدیقی با تأکید بر اینکه حضرت زهرا ^{علیها السلام} آئینه الهی است و هر کاری می‌کند، گویا خود خدا این کار را انجام داده است، خاطرنشان کرد: اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام}، اسماء‌الله، اسم اعظم الهی و مظهر تمام اسمای الهی هستند و بوی خدا می‌دهند و خوی خدا دارند و هر کاری می‌کنند، آن کار خدایی است.

- عقال مرکب نفس با عقل دینی**

سخنران حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه ^{علیها السلام} افزود: انسان باید زندگی را صحنه جهاد و جنگ ببیند و در قدم اول، شیطان باطن و نفس اماره را اسیر خودساخته، خود را از اسارت شهوت، شهرت، ثروت و قدرت رها سازد؛ این بزرگ‌ترین جهادی است که اهل ایمان باید آن را دنبال کنند و با عقل دینی، مرکب نفس را عقال کند و ناویشی ببینند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود، ضمن اشاره به جایگاه فاطمه زهرا ^{علیها السلام} در عالم خلقت، به ترکیب ام‌اینها در سخنان پیامبر اعظم ^{صلی الله علیه و آله} در رابطه با زهرای مرضیه ^{علیها السلام} اشاره نمود و با بیان اینکه حضرت زهرا ^{علیها السلام} مادر شهادت، رسالت، حقیقت، دیانت و ولایت است، اظهار کرد: همان‌طور که مادر نسبت به سرپرستی و حفاظت طفلش حساسیت دارد و خواب راحتش را فدای او می‌کند و اگر کمترین آسیبی احساس کند، به او نزدیک و بی‌قرار می‌شود؛ زهرای مرضیه ^{علیها السلام} نیز به منزله مادری است که همه وجودش را برای حفظ شخصیت رسول‌الله ^{صلی الله علیه و آله} و ولایت به‌کار می‌بندد و در وادی هدایت امت اسلام بی‌تابی می‌کند.

- تجلی عشق و ایمان فاطمی**

حجت‌الاسلام والمسلمین صدیقی تصریح کرد: نقش حضرت زهرا ^{علیها السلام} نقش پاسدار محافظی است که پاسداری از آن، تجلی عشق و ایمان است و پیامبر و دین خدا را بر همه شئون خود مقدم می‌دارد و بعد از رسول‌الله ^{صلی الله علیه و آله} نیز، در ارتباط با ولایت مادرانه از آن دفاع می‌کند.

وی با تأکید بر اینکه اگر جهاد تبیین همراه با روحیه عاشقانه زهرای مرضیه ^{علیها السلام} در انجام مأموریت الهی‌اش نمی‌بود، قرآن صامت و ناطق از بین می‌رفت، اظهار کرد: معارف ناب و مطالب بلند توحیدی، اخلاقی و عرفانی اهل‌بیت ^{علیهم‌السلام}، مروهون اینار، رشادت و مجاهدت حضرت فاطمه زهرا ^{علیها السلام} است.